

**SEMNIFICAȚIA SUMMITULUI NATO DIN SEPTEMBRIE 2014
ASUPRA SECURITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNIEI AFLATĂ
ÎN ZONA DE EST A UNIUNII EUROPENE ȘI A ORGANIZAȚIEI
TRATATULUI ATLANTICULUI DE NORD**

**NATO SUMMIT, IN SEPTEMBER 2014, SIGNIFICANCE ON
THE NATIONAL SECURITY OF ROMANIA IN EASTERN EU
AND NORTH ATLANTIC ORGANIZATION**

General (r) prof. univ. dr. Anghel ANDREESCU*

Rezumat: Rusia va finaliza anexarea Crimeei cu orice costuri; idem Transnistria va modela dezvoltarea politicii externe a Ucrainei sub influența rușilor etnici din estul și sud-estul Ucrainei; Sancțiunile economice ale UE vor fi graduale și moderate.

Cuvinte-cheie: terorism; statul islamic; califat; securitate; NATO/OTAN.

Abstract: Russia will finalize the annexation of Crimea at all costs; idem Transnistria will shape the development of Ukraine's foreign policy under influence by ethnic Russians in eastern and south-eastern Ukraine; EU economic sanctions and other will be gradual and moderate.

Keywords: terrorism; Islamic state; caliphate; security; NATO/OTAN.

Situația internațională actuală este foarte încordată, după o perioadă de relativă acalmie, motiv pentru care au fost necesare decizii majore de la întâlnirea celor 60 de șefi de stat, 70 de miniștri de externe și 70 de miniștri ai apărării, în contextul conflictelor din Ucraina, Irak, Siria și Libia.

Alianța și-a redefinit, în sfârșit, existența, coerența, motivația determinată de crearea acestor stări de pericol pentru pacea mondială. Amenințarea nucleară, revenită în limbajul Moscovei, este de fapt actualizată la noile condiții create, inclusiv de o anumită toleranță a NATO și UE față de Rusia.

La această stare de lucruri se mai adaugă amenințarea Statul Islamic din Irak și Levant (ISIL), apărută dupăuciderea emirului Bin Laden și după eșecul

---

* Prof. univ. dr., Universitatea Bioterra, email: rector@bioterra.ro.

parțial al unor revoluții islamice ale Nordului Africii și ale Orientului Mijlociu. Scopul revoluțiilor trebuie să ducă, conform planului Al Qaeda, la preluarea puterii în cât mai multe state și la nașterea Califatului mondial, așa cum era prevăzut în strategia pentru instituirea împărăției lui Allah în lume¹.

Cele 113 puncte ale Declarației Summitului din Țara Galilor, adoptată de șefii de stat și de guvern participanți, reprezintă mai mult decât o declarație politico-militară, respectiv, un set de măsuri care să dea un răspuns la situația inflamată creată în Europa Centrală și de Est, respectiv în Ucraina².

Considerând cele prezentate, voi analiza, în detaliu, răspunsurile NATO la agresiunea Rusiei, după ce voi stabili din punct de vedere geopolitic de ce reacționează în acest mod Rusia, urmașă a URSS, după ce a pierdut 5 milioane km² și mai mult de jumătate din populația de aproape 300 de milioane locuitori ai URSS, ajungând în prezent la 141 de milioane de locuitori, cu o perspectivă sumbră de a ajunge la numai 111 milioane locuitori în 2050, din care cel puțin 20% din populație o va constitui comunitatea musulmană³. Potrivit lui Robert Kaplan, Rusia sleită de țarism și comunism are nevoie urgentă de un ideal unificator, înălțător pentru a atrage fostele popoare supuse⁴.

Interesant este de cercetat și poziția ideologului partidului Rusia Unită, **Aleksandr Dughin**. Fiind un apropiat al „țarului Putin”, acesta, în lucrarea sa de referință *Bazele geopoliticii*, vol. 1, scrisă în 1990, lansează un indemn spre tradiție pentru Rusia, un indemn atât de necesar din cauza confuziei create la destrămarea rapidă a URSS și a expansiunii Vestului până la granițele naționale rusești.

Toate acestea au fost posibile în haosul din timpul mandatului președintelui Elțin, marcat de o țară în colaps, cu un PIB ajuns la 50% și cu pericolul grav al separatismului total al Federației Ruse.

Un pic poate cam dur, Aleksandr Dughin apreciază că rușii nu mai au un stat, Rusia actuală nu mai are o istorie statală, cu hotare întâmplătoare, orientări culturale tulburi, un regim confuz și instabil (sub președintele Elțin), cu o economie fragmentată și dezordonată, o hartă etnică eterogenă, cu structuri politice formate prin inerție după ruperea URSS⁵. Deci, Federația Rusă nu reprezintă URSS, statul rus integral, nici CSI⁶.

¹ Editorial Panorama (Italia), *Al Qaeda va cuceri lumea*, 27.09.2006.

² *Declarația Summitului NATO din Țara Galilor adoptată de șefii de stat și guvern la reuniunea Consiliului Nord Atlantic*, 04-05 septembrie 2014, pct. 1.

³ Robert Kaplan, *Răzbușarea geografiei*, Editura Litera, București, 2012 (2014), p. 242.

⁴ *Idem*.

⁵ Aleksandr Dughin, *Bazele geopoliticii*, *Viitorul geopolitic al Rusiei*, vol. 1, Editura Euroasiatica, București, 2011, pct. 4, p. 397.

⁶ *Idem*.

Concluzia lui Aleksandr Dughin este însă stupefiantă: „chiar dacă statul rus nu există, anumite principii juridice rămân valabile în tot spațiul exsovietic”⁷, iar criteriile etnice, religioase și culturale devin secundare sau chiar ignorate în raport cu cele administrative, adică legitimitatea postimperială, Euroasia. În aceste condiții, Rusia a devenit succesoarea Bizanțului? Întrebarea se impune cu atât mai mult cu cât, întreaga responsabilitate istorică revine țarilor ruși, bisericii ruse și poporului rus⁸.

Clasa politică și opinia publică rusă coincid cu proiectul revenirii la continuitate istorică a politicii Rusiei și anume cele trei mari direcții:

- a. străinătate apropiată (soarta rușilor din zona vecinătății apropiate, vezi: Transnistria, Crimeea, Ucrainei etc.);
- b. Comunitatea Economică Euroasiatică, înființată în octombrie 2000, din șase republici: Rusia, Belarusia, Kazahstan, Tadjikistan, Kârghistan, Uzbekistan;
- c. organizarea Tratatului de Securitate Colectivă, înființat în 1992, din șapte membrii, cei șase de mai sus plus Armenia.

Dughin mai face și o apreciere de actualitate, chiar un avertisment: „gestionarea sistemului energetic rusesc are o extraordinară influență în spațiul Uniunii Europene”⁹. Putin a reușit să facă fuziunea între geopolitică și geoeconomie prin naționalizarea politicii externe ruse, controlul sectoarelor strategice: bănci, armament, energie, transporturi feroviare, renaționalizarea marilor întreprinderi și, nu în ultimul rând, puterea ideologiei. Între altele, acesta atrage atenția asupra vulnerabilităților de sistem ce cunoaște accentuări prin instrumentalizarea naționalismului românesc de către SUA și prin ideea de integrare a Republicii Moldova. Potrivit lui Dughin, dacă NATO ar ajunge la frontierele Rusiei, acest lucru duce în mod evident la o „exacerbare a relațiilor”¹⁰.

Explicit, tot Dughin menționează că „integrarea Transnistriei determină/afectează poziția strategică a Rusiei în perspectiva prăbușirii Ucrainei”¹¹. Devine oare România o piedică pentru Rusia?

Aceasta presupune eliminarea cordonului sanitar, ca măr al discordiei, iar Noua Europă să-și redefinească identitatea geopolitică, adică Rusia și Europa și nu SUA. Astfel, România își poate asigura dezvoltarea economică și își poate păstra identitatea culturală în Euroasia, apreciază A. Dughin.

Nu trebuie uitat că identitatea spirituală a acestor popoare s-a format ca urmare a luptei împotriva islamului în sud, a catolicismului în vest, deci este legată de ortodoxie, alt motiv pentru care statele din cordonul sanitar să se integreze cu Rusia.

Referitor la Ucraina, Dughin apreciază că acest stat are o existență de marionetă, fără sens geopolitic, un stat de margine ca și statele baltice însă

---

⁷ Aleksandr Dughin, *Op.cit.*, pct. c, p. 398.

⁸ *Ibidem*, pct. 3, p. 398.

⁹ *Ibidem*, pct. 3, p. 441.

¹⁰ *Ibidem*, pct. 3, p. 16.

¹¹ *Ibidem*, pct. 3, p. 17.

chintenstența existenței Ucrainei este identică cu lovitura monstruoasă asupra securității geopolitice a Rusiei cu o invazie asupra teritoriului ei¹².

Așadar existența pe mai departe a Ucrainei unitare este inadmisibilă și acest teritoriu trebuie împărțit în zone corespunzătoare realității, respectiv:

- a. Ucraina de Est (Nipru – Marea Azov);
- b. Crimeea (imposibil de lăsat Ucrainei, aceasta fiind un pericol pentru securitatea Rusiei)¹³;
- c. Centrul Ucrainei (Cernigov-Odessa, cu Kievul);
- d. Ucraina de Vest.

În concluzie, același autor¹⁴ apreciază că problema Ucrainei este principala și cea mai serioasă problemă ce stă în fața Moscovei și trebuie întreprinse măsuri urgente pentru refacerea spațiului ucrainean, conform singurului model geopolitic, logic și firesc. Autorul¹⁵ concluzionează că „integrarea României și a Moldovei este iminentă conform intereselor Moscovei” sub noua ordine euroasiatică. Retrospectiv, tot așa a procedat și Molotov prin tratatul cu Ribentrop, precum și conferințele aliaților de la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial.

Ca o confirmare a ideii, H. Kissinger¹⁶ apreciază că „Stalin a definit cerințele păcii – în felul în care oamenii de stat ruși au făcut-o de secole – drept cea mai lată centură de siguranță de jurul împrejurul vastelor frontiere ale URSS.

George Friedman vede un element de stabilitate în reactivarea ideii de intermarium, o alianță strategică formată din: Polonia, Slovacia, Ungaria, România, Bulgaria.¹⁷ Același autor, cu ocazia vizitei în România, din 2013 aprecia că „Moscova își urmărește interesele naționale nu prin intermediul forțelor militare și profită de slăbiciunea Uniunii Europene și a NATO” și că „Rusia este acum mult mai puternică decât era cu 10 ani în urmă, iar UE traversează o perioadă de tensiuni interne”¹⁸, iar Putin a așezat Rusia pe un drum extraordinar al revenirii.

În concluzie, apreciem că Rusia va definitiva anexarea Crimeei indiferent de costuri; idem Transnistria va modela politica externă conform evoluției din Ucraina influențată de etnicii ruși din estul și sud-estul Ucrainei; sancțiunile economice și de altă natură ale UE vor fi gradate și moderate.

Declarația finală a Summitului NATO din Țara Galilor precizează că „am luat decizii care să răspundă provocărilor de azi și de mâine”.

¹² Aleksandr Dughin, *Bazele geopoliticii*, Viitorul geopolitic al Rusiei, vol. 1, Editura Euroasiatica, București, 2011, p. 253.

¹³ *Ibidem*, p. 255

¹⁴ *Idem*.

¹⁵ *Ibidem*, p. 256

¹⁶ H. Kissinger, *Diplomația*, Editura All, București, 2013, p. 350.

¹⁷ George Friedman, *Ținuturi de frontieră*, Editura RAO, București, 2013, p. 89.

¹⁸ *Ibidem*, pct. 16, p. 29.

Alianța Nord-Atlantică rămâne o sursă esențială de stabilitate în lume prin îndeplinirea sarcinilor prevăzute în conceptul strategic al NATO: apărarea colectivă, gestionarea crizelor și securitatea prin cooperare.

Acțiunea agresivă a Rusiei împotriva Ucrainei pare să fi schimbat fundamental viziunea statelor membre NATO, cu privire la integritatea teritorială, libertatea și pacea în Europa.

Provocările din Orientul Mijlociu, Africa de Nord, Estul Europei pun la mare încercare securitatea Alianței. Conform art.5 al Tratatului de la Washigton care precizează că cea mai mare obligație a Alianței este de a proteja și apăra teritoriile și popoarele statelor NATO, deciziile cele mai importante adoptate au fost:

a. **Planul de acțiune rapidă al NATO**, adică măsuri necesare pentru a răspunde schimbărilor de securitate de la frontierele NATO sau în alte zone de interes pentru aliați în partea sudică a Alianței, Orientul Mijlociu și Africa de Nord;

b. **Capacitatea de reacție a forței de răspuns NATO (NRF)**, forțe capabile să se miște rapid și să răspundă posibilelor provocări și amenințări, se va înființa și o forță operațională de reacție foarte rapidă (VJTF), o nouă forță comună care se poate disloca în termen de câteva zile pentru a răspunde la provocările de la periferia teritoriului NATO;

c. prezență activă, adecvată de comandă și control pe teritoriile aliaților din Est în orice moment, prin rotație a forțelor aliaților, cu accent pe pregătirea și exersarea scenariilor de apărare colectivă;

d. Sistemul de la Deveselu – România finalizat în 2015, o altă cerință importantă pentru statele membre, cheltuielile pentru apărare să fie de minim 2% din PIB.

România va găzdui un comandament NATO, un centru de antrenament naval la Marea Neagră și va fi națiune cadru pentru siguranța cibernetică a Ucrainei.

Apreciem că realizarea cea mai mare o constituie înființarea forței de reacție rapidă care să răspundă provocărilor Rusiei sau altei primejdii, deși această problemă a fost pe masa politicianilor de mulți ani.

Desigur și alte măsuri nu neapărat militare sunt importante:

- limitarea accesului la piețele de capital pentru instituțiile din Rusia;
- restricționarea comerțului cu armament;
- alte restricții la export;
- limitarea accesului la tehnologiile sensibile moderne.

Toate aceste măsuri luate la Summitul NATO din septembrie 2014, din Țara Galilor, sunt necesare și în contextul previziunilor mai multor experți, futurologi¹⁹ referitoare la tendințele viitorului din care două sunt determinante. Pe

---

¹⁹ Alvin și Heidi Toffler, *Război și antirăzboi. Supraviețuirea în zorii secolului XXI*, Editura Antet XX PRESS, București, 2001; George Friedman, *Următorii 100 de ani. Previziuni pentru secolul XI*, Editura Litera, București, 2009; James Canton, *Provocările viitorului. Principalele tendințe care vor reconfigura lumea în următorii 5,10,20 de ani*, Editura Polirom, Iași, 2010.

lângă schimbările dramatice climaterice, asigurarea securității în viitorul apropiat sau mediu caracterizat prin terorism și crimă organizată, unde organizații teroriste vor conduce comerțul, vor recruta armate, vor dirija bănci, cu investiții în acestea și în zonele de teroare, spun totul.

Suntem aproape de final, în ceasul al 12-lea pentru lumea civilizată, deci se impun măsuri urgente. Nu întâmplător la Declarația Summitului NATO din Țara Galilor s-a analizat la punctul 79 acest fenomen periculos și s-a stabilit că la fiecare summit să se analizeze aceasta ca problemă distinctă și obligatorie.

BIBLIOGRAFIE

- BRZEZINSKI Zbigniew, *Marea dilemă. A domina sau a conduce*, Editura Scripta, București, 2005.
- BRZEZINSKI Zbigniew, *Marea tablă de șah*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2000.
- CANTON James, *Provocările viitorului. Principalele tendințe care vor reconfigura lumea în următorii 5, 10, 20 de ani*, Editura Polirom, Iași, 2010.
- Declarația Summitului NATO din Țara Galilor adoptată de șefii de stat și guvern la reuniunea Consiliului Nord Atlantic, 04-05 septembrie 2014*
- Declarația finală a Summitului NATO din Țara Galilor, 04-05 septembrie 2014.*
- DUGHIN Aleksandr, *Bazele geopoliticii”, Viitorul geopolitic al Rusiei*, vol. 1, Editura Euroasiatica, București, 2011.
- FRIEDMAN George, *Următorii 100 de ani. Previziuni pentru secolul XI*, Editura Litera, București, 2009.
- FUKUGAME Francis, *America la răscruce*, Editura Antet, București, 2006.
- KAPLAN Robert, *Despre paradis și putere. America și Europa în noua ordine mondială*, Editura Antet, București, 2005.
- KAPLAN Robert, *Răzbunarea geografiei*, Editura Litera, București, 2012.
- KAPLAN Robert, *Ținuturi de frontieră. O călătorie geopolitică în Euroasia*, Editura RAO, București, 2013.
- KISSINGER Henry, *Diplomația*, Editura All, București, 2013.

